

opusdei.org

Duch svatý a křesťanská naděje

Pro poslední katechezi o Duchu svatém vybral papež František téma naděje, což bude ústřední bodem jubilejního roku 2025.

11.12.2024

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

Dostali jsme se na závěr našich katechezí o Duchu svatém a církvi. Toto poslední zamyšlení věnujeme názvu, který jsme dali celému cyklu, totiž: *„Duch a nevěsta. Duch svatý vede Boží lid k Ježíši, naší naději.“*

Tento název odkazuje na jeden z posledních biblických veršů v knize Zjevení, který praví: „Duch a nevěsta volají: ‚Přijď!‘“ (Zj 22,17). Komu je tato výzva určena? Je adresována vzkříšenému Kristu. Svatý Pavel (srov. 1 Kor 16,22) i *Didaché*, spis z apoštolských dob, totiž dosvědčují, že při liturgických shromážděních prvních křesťanů zaznívalo v aramejštině zvolání „*Maràna tha!*“, což znamená „Přijď, Pane!“. Je to modlitba ke Kristu, aby přišel.

V této nejstarší fázi mělo toto zvolání pozadí, které bychom dnes označili za eschatologické. Vyjadřovalo totiž vroucí očekávání Pánova slavného příchodu. Toto zvolání a očekávání, které vyjadřuje, v církvi nikdy nezaniklo. I dnes při mši církev hned po konsekraci hlásá Kristovu smrt a vzkříšení a „čeká na jeho příchod“. Církev očekává Pánův příchod.

Toto očekávání Kristova konečného příchodu však nezůstalo jediné a osamocené. Připojilo se k němu také očekávání jeho trvalého příchodu v současné situaci putující církve. A právě na tento příchod církev myslí především, když oživována Duchem svatým volá na Ježíše: „Přijď!“.

V souvislosti s voláním „Přijď!“, „Přijď, Pane!“ došlo ke změně, či spíše k vývoji naplněnému významem. Není adresováno pouze Kristu, ale také samotnému Duchu svatému! Ten, který volá, je nyní také tím, k němuž se volá. „Přijď!“ je zvolání, jímž začínají téměř všechny hymny a modlitby církve adresované Duchu svatému: 'Přijď, Tvůrce, Duchu svatý,' říkáme ve *Veni Creator*, a 'Přijď, ó Duchu přesvatý' ve svatodušní sekvenci '*Veni Sancte Spiritus*'; a tak je tomu i v mnoha dalších modlitbách. A je správné, že tomu tak je, protože po zmrtvýchvstání je Duch svatý

skutečným Kristovým '*alter ego*', tím, kdo zaujímá jeho místo, kdo ho zpřítomňuje a působí v církvi. Je to on, kdo „oznamuje, co má přijít“ (srov. *Jan* 16,13) a činí to žádoucím a očekávaným. Proto jsou Kristus a Duch neoddělitelní i v ekonomii spásy.

Duch svatý je trvale prýsticím pramenem křesťanské naděje. Svatý Pavel nám zanechal tato vzácná slova: „A Bůh, dárce naděje, ať vás naplní samou radostí i pokojem ve víře, abyste prospívali v naději s mocnou pomocí Ducha svatého.“ (*Řím* 15,13) Je-li církev lodí, Duch svatý je plachtou, která ji pohání a posouvá vpřed po moři dějin, dnes stejně jako v minulosti!

Naděje není prázdné slovo nebo naše mlhavé přání, aby se věci dařily: naděje je jistota, protože je založena na Boží věrnosti jeho slibům. Proto se nazývá teologální ctností: je totiž

vnuknuta Bohem a Bůh je jejím garantem. Není to pasivní ctnost, která pouze čeká, až se něco stane. Je to výsostně aktivní ctnost, která pomáhá, aby se staly. Jistý bojovník za osvobození chudých napsal tato slova: „Duch svatý je původcem volání chudých. On je silou, která je dána těm, kdo nemají žádnou sílu. On vede boj za emancipaci a plnou realizaci utlačovaného lidu.“[1]

Křesťan se nemůže spokojit s tím, že má naději, musí ji také *vyzařovat*, být rozsévačem naděje. To je nejkrásnější dar, který může církev dát celému lidstvu, zvláště v dobách, kdy se zdá, že všechno kolem nutí ke stažení plachet.

Apoštol Petr nabádal první křesťany těmito slovy: „Mějte v srdci posvátnou úctu ke Kristu jako k Pánu a buďte stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje“. Avšak

připojil doporučení: „(Čiňte tak) ale ovšem s jemností a skromností.“ (1 Pt 3,15-16) Lidi totiž tolik nepřesvědčí síla argumentů jako láska, kterou do nich umíme vložit. To je první a nejúčinnější forma evangelizace. A je otevřená všem!

Drazí bratři a sestry, kéž nám Duch svatý pomáhá, abychom vždy a všude „prospívali v naději s mocnou pomocí Ducha svatého“!

[1] J. Comblin, *Duch svatý a osvobození*, Assisi 1989, 236.

RadioVaticana.cz / Rome Reports

Libreria Editrice Vaticana / Rome Reports

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/duch-svaty-a-krestanska-nadeje/> (23.03.2026)